

PIHKAINMÄEN KOULUN JÄRJESTYSÄÄNNÖT 1.12.2016 ALKAEN

1 Kuopion kaupunki / Pihkainmäen koulu

Koulumme sijaitsee Kuopiossa, Pihkainmäen kylässä. Pihkainmäki sijaitsee Sinisen tien (Mt 551) varressa. Karttulan keskusta on 21 km ja Kuopion torille 25 km.

[Koulumme kotisivut](#)

Koulullamme vuonna 2004 valmistuneessa peruskorjauksessa koulua laajennettiin ja vanhat tilat laitettiin ajanmukaiseen kuntoon. Koulun kanssa samassa pihapiirissä toimii myös päiväkotit. Koulun välittömässä läheisyydessä on hyvät mahdollisuudet monipuoliselle harrastustoiminnalle. Koulussamme on yksisarjainen, luokat 0-6 sekä pienluokka. Oppilaita luotsaa 6 luokanopettajaa, esiopettaja, erityisluokanopettaja, erityisopettaja, englannin opettaja, saksan, venäjän ja ortodoksisen uskonnon opettaja. Heidän lisäksi koululla on kolme koulunkäynnin ohjaajaa, terveydenhoitaja ja koulukuraattori.

Koululla toimii useita erilaisia kerhoja ja moderni liikuntasali tarjoaa hienot mahdollisuudet monipuoliselle liikunnalle ja erilaisille tilaisuuksille. Koulun välittömässä läheisyydessä on myös valaistu pururata (talvella hiihtolatu), jalkapallokenttä ja luistelukaukalo.

Kouluna olemme mukana mm. seuraavissa [hankkeissa](#), jotka ovatkin isossa osassa koulumme toimintaa: Prokoulu, Verso, ja Liikkuva koulu.

2 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

- Järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.
- Järjestyssäännöt antavat tietoa lainsäädännön ja järjestyssääntöjen velvoittavuudesta.
- Järjestyssääntöjä noudatamme Pihkainmäen koulussa, sen piha-alueella kouluaikana ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Lisäksi järjestyssääntöjä noudatetaan koulun ulkopuolella tapahtuvassa lukuvuosisuunnitelman mukaisessa opetuksessa (retket, leirikoulut, museokäynnit, urheilukilpailut yms.). (kartta koulun tontista liitteenä)
- Säännöt on pyritty kuvaamaan henkilökohtaisessa muodossa.
- Säännöistä on tehty oppilaskunnan hallituksen johdolla tiivistetty versio, joka on jatkuvasti näkyvästi esillä koulun eri tiloissa.

3 Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet

Oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

- Minulla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen, oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan.
- Me kaikki oppilaat olemme tasavertaisia.
 - Toiminnassa edistän henkilökohtaisesti sukupuolten välisen tasa-arvon, kielellisten, kulttuurillisten ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien toteutumista.
 - Huomioin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ja heidän tasa-arvoisen asemansa.
 - Edistän kulttuurisesti moninaista ilmapiiriä ja kulttuurien välistä ymmärrystä koulu yhteisössämme.
- Minulla on oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin esim. oppilashuoltopalvelut ja kouluruoka.
 - En kiusaa, syrji, kohtele väkivaltaisesti tai häiritsevästi kanssaihmiä.
- Pihkainmäen koulussa on käytössä oma Kiusaamisen puuttumisen malli, joka on koottu seuraavista toimintamalleista: 1) Verso 2) KiVa-koulu ja 3) ProKoulu,
 - ”Olen kaikkien kaveri ja puutun kiusaamiseen”
- Pihkainmäen koulun arvopohja koostuu seuraavista yhteisistä arvoista:
 - Kuopion perusopetuksen määrittelemät arvot sekä yhteisöllisesti määritellyt arvot, joita ovat:
 - **Otamme toiset huomioon, noudatamme hyviä käyttäytymistapoja ja sääntöjä sekä arvostamme oppimista.**

Oppilaan velvollisuudet

- Velvollisuuteni on osallistua opetukseen, ellei minulle ole myönnetty lupaa poissaoloon. (21)
 - Koulusta poissaoloon pitää huoltajan pyytää etukäteen lupa kirjallisesti. Anomuksen tulee olla opettajalla viisi (5) arkipäivää ennen poissaoloa. Luokanopettaja antaa luvan enintään 3pv mittaiseen poissaoloon. Pitempiin poissaoloihin luvan myöntää rehtori.
 - Sairauspoissaoloista huoltajani ilmoittavat puhelimitse, Wilma-viestillä tai poissaoloilmoituksella Wilman kautta (ei ole siis pakko laittaa viestinä, voi ilmoittaa suoraan poissaoloilmoituksellakin) luokanopettajalle.
 - Huoltajani tulee ilmoittaa luokanopettajalle syy poissaolooni heti koulupäivän alettua, kuitenkin ennen koulupäivän päättymistä.
 - Jos sairastun kesken koulupäivän, otetaan koulusta yhteyttä huoltajaani. En saa poistua koulusta ilman lupaa.
- Velvollisuuteni on suorittaa tehtäväni tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti koulupäivän aikana.
 - Minulla oppilaana tulee olla tarvittavat oppikirjat ja muut tarvittavat varusteet mukana oppitunneilla.

4 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

- Hyvien tapojen mukainen käytös kuuluu meille kaikille. (22)
 - Huomioin toiset arjessa.
 - Annan työ- ja opiskelurauhan, koska se oikeus kuuluu ihan jokaiselle.
 - Toimin kunnioittavasti toisia kohtaan.
 - Tervehdin kaikkia ja saan siten hyvän mielen itselle ja toiselle.
 - Noudatan koulun ja henkilökunnan tai esim. oppilaskunnan antamia ohjeita.
 - Toimin täsmällisesti ja pidän kiinni sovituista asioista sekä ajoista esim. saavun ajoissa oppitunnille ja teen sovitut työt aikataulun mukaisesti.
- Tehtävät teen itse tai ryhmissä enkä kopioi toisilta. Mahdolliset tietolähteet merkitsen näkyviin saatujen ohjeiden mukaisesti.
- Ruokailussa noudatan hyviä ruokailutapoja ja hillitsen erityisesti äänekestä keskustelua.
- Pukeudun asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. (23)
 - Sillä sään mukainen vaatetus kuuluu meille kaikille.
 - Talvella lämmintä vaatetta ja lämmin päähine.
 - Liikuntatunneilla liikuntavaatetus ja -varustus.
 - Ulkovaatteet säilytän naulakoissa ja kengät riisun jo eteisessä.
 - Käytän mahdollisimman paljon sisäkenkiä.
 - En pukeudu toisia loukkaavalla tavalla tai hyvän tavan vastaisesti.
- Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota en julkaise ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.
- Saan tuoda opetuksen tueksi kouluun omia laitteita (puhelin, tabletti, läppäri tvs), mutta koulu ei ole niistä vastuussa.
- Koska pyrimme noudattamaan terveitä elämäntapoja, en tuo luvatta kouluun makeisia ja energiajuomia.

Oleskelu ja liikkuminen

- Noudatan koulussa hyviä tapoja ja olen häiritsemättä muita.
- Välitunnit vietän ulkona välituntialueella, sillä koulumme sisätiloihin ei saa jäädä ilman opettajan lupaa (esim. sisävälitunnit) eikä sisään saa tulla ilman välituntivalvojan/aikuisen lupaa.
 - Välituntivalvoja voi huonon sään tai kylmyyden takia antaa luvan välitunnin viettämiseen sisällä. Tällöin välitunnit vietän omassa luokassa opettajan valvonnassa.
 - Sisävälitunneilla noudatan yhdessä sovittuja pelisääntöjä
- Pysyn koulualueella, enkä poistu koulun alueelta koulupäivän aikana ilman opettajan lupaa.
- Polkupyörällä tuleessani käytän aina pyöräilykypärää.
 - En liiku koulupäivän aikana koulun alueella polkupyörillä, potkureilla tvs. ellei se kuulu esim. liikuntatuntiin. Säilytän em. välineitä koulupäivän ajan niille varatulla paikalla koulun piha-alueella.
- Kuljen koulumatkat mahdollisimman paljon jalan ja pyörällä, jotta pysyisin mahdollisimman hyvässä kunnossa. (27)
 - Koulumatkalla noudatan liikennesääntöjä.
- Koulukuljetuksissa noudatan yhdessä sovittuja sääntöjä, jotta matkamme olisi turvallinen ja viihtyisä myös muille matkustajille.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

- Olen velvollinen käsittelemään huolellisesti ja vastuullisesti koulun omaisuutta, oppimateriaaleja ja omia sekä toisten tavaroita.
- Välituntivälineet huolehdin aina paikoilleen.
 - Huolehdin välituntilainaanon tarvikkeista erityisen hyvin.
 - Huolehdin valvontavuorollani hyvästä järjestyksestä lainaamossamme.
- Huolehdin myös pulpettien/työskentelypisteiden siisteydestä.
- En ota toisen omaa luvatta.
- En roskaa ympäristöämme ja tarvittaessa huolehdin löytämäni roskat roskikseen.
 - Jokainen meistä huolehtii erityisesti omien jälkien siivoamisesta.
- Korvaan aiheuttamani vahingon vahingonkorvauslain mukaisesti. (28)
- Oppilaana olen velvollinen puhdistamaan ja järjestämään likaamani tai epäjärjestykseen saattamani koulun omaisuuden, turvallisuuden ja ikätasoni huomioiden. (28)

Turvallisuus

- Koulussa ja koulun pihalla on tallentava kameravalvonta. (29)
- Turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta ilmoitan välittömästi koulun aikuiselle.
- Säilytän polkupyörät ja potkulaudat sekä potkukelkat niille varatuilla paikoilla sekä sukset suksitelineissä, välivarastossa ulkona.
- En heittele lumipalloja, kiviä ym. koulun pihalla.
 - Lumipalloja voin heittää maalitauluihin turvallisuuden huomioon ottaen ja saatuani siihen aikuisen luvan.
- Koulun käytävillä ja portaikoissa liikun toiset huomioon ottaen.
- Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö (30,31)
 - Matkapuhelimet (tai muut vastaavat laitteet) pidän suljettuna tai äänettöminä välitunneilla sekä oppitunneilla, elleivät ne ole opiskelukäytössä. Jos en tarvitse laitetta opiskeluun, säilytän sitä repussani
 - Käytän koulun tietokoneita ja mobiililaitteita omilla henkilökohtaisilla tunnuksilla.
 - Kirjaudun koulun tietoverkkoon omilla henkilökohtaisilla tunnuksilla. Verkon käytössä noudatan hyviä tapoja ja käytön tulee liittyä opiskeluun.
 - Huoltajieni luvalla voin käyttää omia laitteita oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana, opettajan ohjeistuksen mukaan.

Luvattomat esineet ja aineet

- En tuo kouluun turhia arvoesineitä, luvattomia (laittomia) esineitä tai aineita (energiajuomia, purukumia, makeisia) ilman huoltajien tai koulun aikuisten lupaa.

Kurinpito

- Kurinpidosta säädetään perusopetuslaissa (37)
 - Jos häiritseen opetusta tai muutoin rikon koulun järjestystä, menettelen vilpillisesti tai kohtelen muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan minut ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatust keskusteluun.
 - Mikäli kasvatust keskustelusta huolimatta käytökseni ei muutu, voidaan minut määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai minulle voidaan antaa kirjallinen varoitus.
 - **Kasvatust keskustelu, Perusopetuslaki 35 a § Kasvatust keskustelu**

- *Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai*
- *kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan*
- *loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä **enintään kaksi***
- ***tuntia kestävään kasvatust keskusteluun.** Kasvatust keskustelu voidaan järjestää kerralla tai*
- *useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.*
- *Kasvatust keskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan*
- *kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa*
- *käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.*
- ***Kasvatust keskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori.** Kasvatust keskustelu tulee kirjata ja siitä*
 - *tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluun tai osaan siitä, jos se 2 momentissa esitetty huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.*
- ***soitto kotiin (oppilas itse tai opettaja)***
- ***keskustelu tapahtuneesta***
- ***kasvatust keskustelulomake (LIITE) kotiin täytettynä, huoltajien kommentit ja allekirjoitukset***
- ***kasvatust keskustelu tarvittaessa koululla = sovitaan huoltajien kanssa mielellään jo puhelun aikana. Kasvatust keskustelu voidaan pitää myös puhelimestä = merkintä lomakkeeseen, ettei vanhemmat tule koululle ja pidetty puhelimestä.***
- ***Huoltajan allekirjoittama lomake arkistoidaan kansliaan.***
- Jos rikkomus on vakava tai jos jatkan edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatua, minut voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.
- Jos häiritseen opetusta, minut voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta.
 - Oppilaan tulee olla tällöinkin opettajan valvonnan alaisena.
- Jos laiminlyön kotitehtävän, minut voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviä.
- Rehtorilla ja opettajalla on oikeus tarkastaa tavarani tarvittaessa. (38)

- Rehtori tai opettaja voi ottaa häiritsevät tai vaaralliset esineet tai aineet tarvittaessa haltuunsa.
- Rehtori ja opettajan ovat velvollisia ilmoittamaan tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.
- Näiden järjestyssääntöjen noudattamista valvovat kaikki kouluyhteisössä työskentelevät henkilöt.
 - **Oppilaana sitoudun noudattamaan yhdessä laadittuja sääntöjä ja huolehdin omalta osaltani niiden toteutumisesta sekä valvon niiden noudattamista koulussamme.**

5 Järjestyssäännöistä tiedottaminen ja tarkistaminen (41)

- Järjestyssäännöt käsitellään luokissa lukuvuoden alkaessa ja aina tarvittaessa.
- Järjestyssäännöistä tiedotetaan vuosittain huoltajia vanhempainilloissa ja koulun nettisivuilla. Huoltajat käyvät säännöt lukuvuosittain läpi lastensa kanssa ja kuittaavat säännöt luetuksi.
- Järjestyssääntöjä tarkistetaan tarvittaessa.

Viittaukset

1 Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013), lukiolaki (629/1998) 21 § (1268/2013), laki ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) 28 § (1269/2013).

2 Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö (SiVM 10/2013 vp).

3 Perusopetuslaki 29 §, lukiolaki 21 §, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 28 §.

4 Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.

5 Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §, Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 5a §.

6 Kurinpitokeinoja, turvaamistoimenpiteitä ja muita seuraamuksia koskevat säännökset löytyvät perusopetuslain 35 - 36i §:stä, lukiolain 26 - 26g §:stä ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 34a - 35g §:stä.

7 Koulun ulkopuolista toimintaa varten voidaan laatia erilliset järjestyssäännöt.

8 Tupakkalain (693/1976) 12 §:n mukaan tupakointi on kielletty perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukioopetusta antavien oppilaitosten sisätiloissa ja oppilajasuntoloissa sekä niiden käytössä olevilla ulkoalueilla. Ks. apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/427/1/2011).

9 Perusopetuslaki 29 §.

10 Perusopetuslaki 47a §, lukiolaki 27 § ja laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 36 §.

11 Esimerkiksi Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 laaja-alainen osaaminen: osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7) vuosiluokilla 1 - 2 s. 101, vuosiluokilla 3 - 6 s. 158 ja vuosiluokilla 7 - 9 s. 285; Lukion opetussuunnitelmien perusteet 2015 aihekokonaisuus aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä s. 25; Ammatillisen peruskoulutuksen lapsi- ja perhetyön perustutkimuksen perusteiden mukaan tavoitteena on, että (yhteiskuntataitojen osaamistavoitteet s. 80) opiskelija osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen.

12 Perusopetuslaki 29 §.

13 Hallintolain (434/2003) 14 §:n mukaan vajaanpuolesta käyttää puhevaltaa hänen edunvalvojansa, huoltajansa tai muu laillinen edustajansa. Vajaanpuolella on kuitenkin oikeus käyttää yksinään puhevaltaa asiassa, joka koskee hänen vallitsemaansa tuloa tai varallisuutta. Viisitoista vuotta täyttäneellä alaikäisellä ja hänen huoltajallaan tai muulla laillisella edustajallaan on kummallakin oikeus erikseen käyttää puhevaltaa asiassa, joka koskee alaikäisen henkilöä taikka henkilökohtaista etua tai oikeutta.

14 Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 33 §:n mukaan opiskelijan velvollisuudesta pitää salassa työ- paikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestetyssä koulutuksessa saamansa tiedot on voimassa, mitä vastaavissa tehtävissä työskentelevien työntekijöiden ja viranhaltijoiden salassapidosta erikseen säädetään. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 19 §:n mukaan työnantaja vastaa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävässä koulutuksessa opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin siitä työntekijöiden osalta säädetään ja määrätään myös silloin, kun opiskelija ei ole työsopimussuhteessa taikka virkasuhteessa tai siihen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa työnantajaan. Koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa työnantajalle edellä tarkoitettua työturvallisuusvastuusta.

15 Perusopetuslaki 29 § 4 mom.

16 Suomen perustuslaki (731/1999) 16 § sivistykselliset oikeudet, 6 § yhdenvertaisuus, 7 § oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen ja 10 § yksityiselämän suoja sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimus 28 ja 29 artikla oikeus koulutukseen.

17 Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Lisäksi yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä on säädetty yhdenvertaisuuslaissa sekä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa.

18 Perusopetuslaissa kirjattuja oppilaan oikeuksia ovat esimerkiksi 30 § oikeus saada opetusta, 31 § opetuksen maksuttomuus, 29 § oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, 32 § koulumatkaetu, 33 § majoitusetu, 34 § tapaturman hoito ja terveydenhuolto, 31 § ruokailuetu, koulunkäynnin ja oppimisen tuki (16 § tukiopetus ja osa-aikainen erityisopetus, 16 a § tehostettu tuki, 17 § erityinen tuki ja 17a § henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) sekä 31a § oppilashuolto. Tähän järjestyssääntöjen kohtaan voidaan esimerkiksi laittaa internetsivun linkki Finlexin ajantasaiseen lainsäädäntöön. Perusopetuslain 7 luvusta löytyvät säännökset oppivelvollisuudesta sekä oppilaan oikeuksista ja velvollisuuksista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>. Lukiolain 5 luvusta löytyvät säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980629>. Ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 5 luvusta löytyvät säännökset opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>.

19 Tässä voidaan kirjoittaa esimerkiksi "Olen kaikkien kaveri ja puutun kiusaamiseen".

20 Perusopetuslaki 25 ja 26 §.

21 Toimivallasta poissaololuvan myöntämiseen määrätään hallinto- tai johtosäännössä.

22 Tässä voidaan todeta esimerkiksi "Huolehdin muista" ja "Annan toisille opiskelurauhan".

23 Esimerkiksi hygienia- ja turvallisuussyistä oppilaita voidaan ohjata pukeutumaan tarkoituksenmukaisesti liikuntatunnille tai teknisen työn tunnille. Loukkaavana ja hyvän tavan vastaisena pukeutumisena voidaan pitää esimerkiksi sellaisen asusteen pitämisen, johon on kirjoitettu tiettyyn väestöryhmään kohdistuva rasistinen ilmaus. Asianmukaisen pukeutumisen arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaiden perusoikeudet itsemääräämiseen ja yksityisyyden suojaan. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan (EOAK 2948/2/08) todennut kategorisen lävistyskorukiellon laittomaksi, koska se loukkasi perusoikeutena suojattuja itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyden suojaa eli oikeutta määrätä vapaasti omasta kehostaan ja ulkonäöstään.

24 Myöhästyneen oppilaan pääsyä oppitunnille voidaan rajoittaa, mutta sitä ei voida kokonaan estää. Rajoitus voi olla perusteltu esimerkiksi päivänavauksen ajaksi. Tässä voidaan todeta esimerkiksi "Saavun ajoissa oppitunneille".

25 Henkilötietolaki (523/1999) kieltää toisesta henkilöstä otetun valokuvan ja videon julkaisemisen ilman tämän suostumusta, jos toinen henkilö on tunnistettavissa kuvasta. Rikoslain (39/1889) 24 luvussa mm. sekä 8 § yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen että 9-10 § kuvan kohteen kunnian loukkaaminen on säädetty rangaistaviksi teoksi. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun

toimiston opas: Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta 2010. Ks. myös apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV 166/1/2008 järjestyssäännöissä ei voitu kokonaan kieltää valokuvaamista, videointia ja nauhoittamista koulun alueella). Valokuvien ja videoiden käytössä tulee huomioida lisäksi tekijänoikeudet. Valokuvan ja videon valmistajalla on teokseensa tekijänoikeus. Ks. lisää tekijänoikeuksista tekijänoikeuslaki (404/1961) ja <http://www.tekijanoikeus.fi/>. Tässä voidaan todeta esimerkiksi: ”Tiedostan tekijänoikeusasiat käyttäessäni kännykkää koulussa. Kuvaan ainoastaan henkilöitä, joilta olen saanut luvan kuvan ottamiseen. Julkaisen sosiaalisessa mediassa ja muualla ainoastaan sisältöjä, joihin minulla on tekijänoikeudet ja asianmukaiset luvat. Epäillessäni sisältöjeni asiallisuutta tiedustelen aina opettajaltani hänen kantaansa mahdolliseen julkaisemiseen.”

26 Suositus voi koskea esimerkiksi, ettei kouluun tuotaisi arvoesineitä, makeisia ja energiajuomia.

27 Esimerkiksi polkupyörällä kouluun tuloa ei voida kokonaan kieltää.

28 Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 2 §:n mukaan myös alaikäinen on vahingonkorvausvelvollinen. Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksaatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi. Ks. vahingonkorvaamisesta apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu (EOAK 3327/4/10) ja apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/15/50/2012).

29 Kameravalvontaa koskevat henkilötietolain 5, 6, 7, 9, 24, 32 ja 34 §:t. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun toimiston opas: Kameravalvonnan yksityisyyden suoja ja henkilötietojen käsittely 2011.

30 Mobiililaitteiksi voidaan katsoa esimerkiksi älypuhelimet, tablettitietokoneet ja älykellot. Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 mukaan s. 28 oppilaiden omia tietoteknisiä laitteita voidaan käyttää oppimisen tukena huoltajien kanssa sovittavilla tavoilla. Samalla tulee varmistaa, että kaikilla oppilailta on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön.

31 Koulun järjestyssäännöissä ei voida esimerkiksi kokonaan kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun, mutta järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana. Koulu voi edellyttää, että mobiililaitte on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Kielto koskee tällöin myös kuvan ja äänen lähettämistä suoratoistona (ns. livestream) oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä. Mobiililaitteiden käyttöä ei voida kokonaan kieltää välitunneilla tai muina aikoina, jolloin opetusta ei anneta. Yksittäistapauksissa voidaan kuitenkin puuttua mobiililaitteiden käyttöön välitunneilla, jos laitetta käytetään esimerkiksi kiusaamis- tai häiritsemistarkoituksessa. Ks. myös em. (OKV 166/1/2008). Tässä voidaan todeta esimerkiksi: ”Muistan, että olen koulussa oppiakseni asioita. Siksi noudatan opettajan ohjeita kännykän ja muiden laitteiden käytössä oppi- ja välitunneilla. Välitunnillakin on kiva jutella kavereiden kanssa kasvojen kanssa. Teen muille vain asioita, joita tahtoisin heidän tekevän minulle. Kukaan ei halua joutua kiusatuksi sen paremmin sosiaalisessa mediassa kuin muuallakaan. Siksi toimin vastuullisesti myös sosiaalisessa mediassa.

32 Perusopetuslaki 29 §, lukiolaki 21 §, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 28 § ja järjestyslaki (612/2003) 9 §. Oppilaitokseen ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

33 Voimassa olevan tupakkalain 2 § kattaa esimerkiksi nuuskan. Eduskunnan käsittelyssä oleva hallituksen esitys (HE 15/2016) kieltää myös sähkötupakan käytön alaikäisiltä. Ks. apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/427/1/2011).

34 Huumausainelaki (373/2008) 3 §. Ks. myös Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).

35 Opetushallituksen ja Säteilyturvakeskuksen tiedote laserosoittimien vaaroista 14.12.2012.

36 Energiajuomat eivät ole lain tarkoittamia kiellettyjä aineita. Esimerkiksi terveystiedon tunnilla voidaan käsitellä niiden terveyshaittoja.

37 Perusopetuslain mukaisia kurinpitokeinoja ja muita seuraamuksia ovat 35 § 3 mom. siivousvelvoite, 35a § kasvatuskeskustelu, 36 § 1 mom. jälki-istunto, 36 § 2 mom. oppilaan määrääminen poistumaan, 36 § 3 mom. oppilaan opetukseen osallistumisen evääminen, 36 § 4 mom. oppilaan määrääminen tekemään kotitehtäviä, 36 § 1 mom. kirjallinen varoitus ja 36 § 1 mom. määräaikainen erottaminen. Perusopetuslain mukaisia turvaamistoimenpiteitä ovat 36b § 1 mom. oppilaan poistaminen tilasta, 36d § esineiden tai aineiden haltuunotto ja 36e § tavaroiden tarkastaminen sekä 36b § 2 mom. ja 36 d 2 mom. voimakeinojen käyttäminen. Kurinpitomenettelyjä koskevat säännökset löytyvät kattavasti perusopetuslain 35 - 36i §:stä. Lukion ja ammatillisen peruskoulutuksen kurinpitokeinoja, turvaamistoimenpiteitä ja muita seuraamuksia koskevat säännökset löytyvät lukiolain 26 - 26g §:stä ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 34a - 35g §:stä. Ks. apulaisoikeusasiamiehen ratkaisut (EOAK 2479/4/02, EOAK 3826/4/05 ja EOAK 3263/4/10): oppilaalle voidaan määrätä vain laissa säädetty kurinpitorangeistus tai ojentaa häntä perusopetuslaissa tarkoitetulla tavalla.

38 Perusopetuslaki 36e §, lukiolaki 26 e §, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 35e §.

39 Perusopetuslaki 36d, 36f ja 36g §, lukiolaki 26d, 26f ja 26g, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 35d, 35f ja 35g §.

40 Perusopetuslaki 36d, 36f ja 36g §, lukiolaki 26d, 26f ja 26g, laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 35d, 35f ja 35g §.

41 Opetuksen järjestäjän tulee suunnitella, miten järjestyssäännöt julkaistaan ja miten sääntöjä käsitellään oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilökunnan kanssa. Samalla tulee suunnitella, missä säännöt ovat oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan nähtävillä

Pihkainmäen koulun väituntialue
merkitty värikynällä karttaan

